

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2026 / 2026-090904
Raadsvergadering d.d.	: 18 juni 2026
Portefeuillehouder	: B. Koonstra / G. Schoorstra-Boeijenga
Programma	: (5) Wenjen en Omjouwing
Programmaonderdeel	: 503.1 Het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving van een goede omgevingskwaliteit
Cluster	: Omjouwing en Ekonomy
Onderwerp	: Ontwerpbegroting 2027 en jaarverslag 2025 Hûs en hiem
Begrotingswijziging	: Nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. Het jaarverslag 2025 van Hûs en hiem voor kennisgeving aan te nemen.
2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2027, inclusief de meerjarenraming 2028-2030, van Hûs en hiem.

Inleiding

Volgens de Gemeenschappelijke Regeling Hûs en hiem advisering omgevingskwaliteit (hierna: GR) stuurt Hûs en hiem een ontwerpbegroting en een meerjarenraming aan de raad. De raad wordt hierbij in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze over de ontwerpbegroting en meerjarenraming kenbaar te maken.

De GR heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkunstige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân. In de GR hebben in 2025 alle gemeenten in Fryslân, met uitzondering van Tytsjerksteradiel, deelgenomen.

Beoogd effect

De continuïteit van Hûs en hiem waarborgen. Hûs en hiem geeft de gemeente onafhankelijk en deskundig welstandsadvies zodat beoordeeld kan worden of een bouwwerk in de omgeving past en voldoet aan redelijke eisen van welstand. Daarnaast geeft Hûs en hiem advies over monumenten.

Daarmee bevordert Hûs en hiem de bouwkunstige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid van Fryslân.

Argumenten

1.1 Het jaarverslag 2025 wordt de raad ter kennisgeving aangeboden.

De totale opbrengsten zijn in 2025 aanmerkelijk hoger dan het jaar 2024 (+ € 88.000) en ook hoger dan de begroting over 2025 (+ € 158.000). Dit leidt tot een positief resultaat van afgerond € 108.000.

Personeel

In 2025 hebben zich een aantal mutaties voorgedaan in het personeelsbestand. De bezetting van Hûs en hiem is in 2025 uitgekomen op een gemiddelde van 9,87 FTE. De lichte stijging ten opzichte van het gemiddelde van 9,85 in 2024 is toe te schrijven aan een korte tijdelijk overlapping eind 2025. Eind 2025 waren 13 medewerkers in dienst bij Hûs en hiem (ten opzichte van 12 medewerkers ultimo 2024). Begin 2026 is de bezetting weer terug naar 12 medewerkers.

Productiecijfers

In 2025 zijn in totaal 3.272 (eerste) adviesaanvragen behandeld. In 2024 zijn dat er 3.062 geweest. Daarmee is het aantal (eerste) adviesaanvragen ten opzichte van 2024 met 6,9% toegenomen. Omdat in veel gevallen na de (eerste) adviesaanvraag nog een vervolgaanvraag komt is het totale aantal planbehandelingen een veelvoud van het aantal (eerste) adviesaanvragen. Het totale aantal planbehandelingen is gestegen: 6.567 in 2025 ten opzichte van 6.265 in 2024, hetgeen een stijging van 4,8% betekent. In 2025 zijn daarmee gemiddeld 2,01 behandelingen per aanvraag nodig geweest. In de vergelijking met het gemiddelde van 2,05 in 2024 betekent dit een lichte daling.

2.1 Wij hebben geen opmerkingen over de ontwerpbegroting, inclusief meerjarenraming.

Daarom stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen. Hierna volgt een korte toelichting op de begroting en de meerjarenraming.

Het begrotingsaldo voor 2027 is € 0,-, dus sluitend. Alle lasten worden gedekt door de baten, wat een goed uitgangspunt is. De betrokken gemeenten hoeven dan niet bij te dragen.

In de Gemeenschappelijke Regeling Hûs en hiem (hierna: GR) hebben in 2025 alle gemeenten in Fryslân met uitzondering van Tytsjerksteradiel deelgenomen. Aangezien er per 1 januari 2026 van geen enkele aan de GR deelnemende gemeenten een voornemen tot uittreding is ontvangen, zijn ook in 2027 alle 17 thans bij de GR aangesloten gemeenten deelnemer. De begroting voor 2027 is opgesteld vanuit de verwachting dat de adviespraktijk in het kalenderjaar 2027 (nog) niet noemenswaardig zal wijzigen.

Op het moment van opstellen van de begroting voor 2027 loopt de van toepassing zijnde cao tot en met 31 maart 2027. In de cijfers is voor 2027 gerekend met een effectieve cao-stijging van 3,0% op jaarbasis en uitgegaan van een stabiel planaanbod. Of het aantal adviesaanvragen in 2027 daadwerkelijk op peil zal blijven is een onzekerheid.

Voor 2027 wordt door het Dagelijks Bestuur voorgesteld om, mede gelet op de omvang van het eigen vermogen, de tarieven gelijk te houden aan het niveau van 1 januari 2026. De begroting voor 2027 is op basis van dit voorstel opgesteld en uitgewerkt.

De meerjarenraming in deze begroting gaat uit van de voortzetting van de huidige adviespraktijk. Hoewel er momenteel belangrijke verkenningen lopen naar de toekomst van de organisatie, zijn de financiële effecten daarvan nog te onzeker om nu al in de cijfers te verwerken.

Toetsing aan Omgevingsvisie

Op 10 juli 2024 heeft de raad de Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân vastgesteld. Daarin is opgenomen dat Noardeast-Fryslân een vitale, gezonde, ondernemende, aantrekkelijke en duurzame gemeente wil zijn met een sterke Mienskipssin. In de Omgevingsvisie worden onder andere de volgende kernkwaliteiten (ús goud) omschreven:

- Een gevarieerd landschap met een rijke cultuurhistorie: waardevolle landschapsstructuren en -elementen, monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en ander erfgoed.
- Sterke Regiostad Dokkum, vitale en leefbare dorpen.

Onze kernkwaliteiten gebruiken we altijd als vertrekpunt bij ontwikkelingen. Dit betekent dat we in kaart brengen wat “ús goud” is op een plek en hoe een voorgenomen ontwikkeling daaraan bijdraagt.

Een goede omgevingskwaliteit is van groot belang voor het welzijn en welbevinden van inwoners. Het verhoogt de aantrekkelijkheid van de gemeente om er te wonen, te recreëren en te werken.

Kanttekeningen en risico's

Voor rijksmonumenten verplicht de Omgevingswet om een adviescommissie hierover te laten adviseren. Uw raad heeft eerder al besloten om dit voorlopig bij Hûs en hiem te beleggen. Ook is er onder de Omgevingswet nog sprake van een adviserende rol van Hûs en hiem voor welstand omdat het Welstandsbeleid (zolang er geen nieuw beleid oftewel nieuw omgevingsplan is vastgesteld) nog van kracht is. In de voorbereidingen op het nieuwe definitieve omgevingsplan zal de advisering over ruimtelijke kwaliteit nader worden ingevuld waarbij ook een herijking kan plaatsvinden. De keuzes die gemaakt worden in het omgevingsplan zullen van invloed zijn op hoe de advisering in de toekomst vorm zal worden gegeven.

Financiën

Er is sprake van een positief resultaat. Dit heeft geen gevolgen voor de begroting van de gemeente.

Vervolg en planning

De begroting zal op 26 juni in de vergadering van het algemeen bestuur van Hûs en hiem moeten worden vastgesteld.

Communicatie + Participatie

Hûs en hiem zal op de hoogte worden gesteld van de besluitvorming.

Bijlagen

1. Oplegnotitie bij (ontwerp)begroting 2027 en het jaarverslag 2025 inclusief jaarrekening 2025;

2. Jaarverslag 2025 incl. Jaarrekening 2025;
3. Ontwerpbegroting 2027.

Dokkum, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 mei 2026;

Besluit:

1. Het jaarverslag 2025 van Hûs en hiem voor kennisgeving aan te nemen.
2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2027, inclusief de meerjarenraming 2028-2030, van Hûs en hiem.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 18 juni 2026.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

mr. J.G. Kramer